

Sèrie 3

Criteris de correcció

En tot l'exercici es valorarà que les respostes siguin raonades i les explicacions estiguin ben ordenades. Les pautes de correcció són indicatives i fan referència als conceptes bàsics correctes. És tasca del corrector o de la correctora valorar el grau d'aprofundiment del tema desenvolupat, la correcta utilització del llenguatge geogràfic així com el nivell de rigor de les respostes.

Les respostes que aquí es proposen són indicatives i, en cap cas, exhaustives. Queda a criteri del corrector o de la correctora prendre en consideració altres respostes que consideri vàlides.

Els textos entre cometes i en cursiva són cites literals de manuals de Geografia i són només orientatius.

En aquest exercici s'han de respondre només TRES de les cinc qüestions proposades i triar UNA de les dues opcions (A o B), de la qual s'han de respondre totes les qüestions corresponents (1, 2, 3 i 4). [2 punts per qüestió i 4 punts per l'opció]

QÜESTIONS [2 punts per qüestió]

1.

- a) **(0,5 punts)**: Figueres
- b) **(0,5 punts)**: Reus
- c) **(0,5 punts)**: Mataró
- d) **(0,5 punts)**: Manresa

2.

- a) **(1 punt)** "És la diferència entre la temperatura mitjana mensual registrada més baixa i la més alta". És important que no ho confonguin amb l'amplitud tèrmica diària.
- b) **(1 punt, 0,5 cada regió)** "Els climes continentals o d'interior es caracteritzen per una forta oscil·lació tèrmica que hi ha entre hiverns freds (o molt freds) i estius calorosos". Són propis de regions com Castella i Lleó, Castella -la Manxa, la comunitat de Madrid o Aragó.

3.

- a) **(1 punt)** Cal que esmentin que van ser sobretot transoceàniques. Poden esmentar les facilitats a l'hora d'establir-se en aquells països d'Amèrica acabats d'independitzar o Cuba i Puerto Rico, colònies espanyoles fins 1898, els vaixells de vapor que van facilitar els desplaçaments, el fet que en alguns casos, van ser sense retorn i que, en d'altres casos, els que van tornar amb un cert capital reben el nom d'"indianos" i van reinvertir els estalvis (o fortunes) en alguns sectors de l'economia (productiva o especulativa...). També caldria que esmentessin la situació de l'economia espanyola, especialment en zones rurals, i la necessitat de buscar millors oportunitats fora d'Espanya. També poden esmentar que van ser migracions que van afectar, en diferents graus, totes les regions espanyoles.
- b) **(1 punt, 0,5 punts cada destinació)** els llocs de destinació preferent d'Amèrica, Argentina, Brasil, Cuba, Puerto Rico... Poden esmentar també Algèria que va ser també una destinació important per als mallorquins, menorquins i valencians degut a la proximitat i el fàcil retorn encara que no va implicar un nombre d'emigrants tan important.

- 4.
- a) **(1 punt)** “Capitals de regió, relacionades amb les metròpolis estatals (Madrid i Barcelona) i que exerceixen la seva influència sobre extenses àrees de caràcter regional”. “En un segon ordre, i en tenir menys serveis especialitzats i, per tant, menor àrea d'influència, també s'hi inclouen ciutats mitjanes.”
 - b) **(1 punt, 0,5 punts cada exemple)** Sevilla, València, Bilbao, la Corunya, Vigo, Valladolid, Saragossa i Palma de Mallorca. Podrien esmentar Alacant, Múrcia, Oviedo, Santander o Málaga que són ciutats mitjanes amb una àrea d'influència més limitada però més gran que la de les capitals de província o de comarca.
- 5.
- a) **(1 punt)** “Entrada del mar a les valls fluvials baixes”. “Les ries són valls de rius antics, avui inundades i envaïdes per les aigües marines a causa d'un enfonsament de la costa o bé de la pujada del nivell del mar. Les ries poden arribar a penetrar fins a 35 km terra endins...”
 - b) **(0,5 punts)** Galícia. Podrien esmentar la costa cantàbrica però la pregunta és de quina regió són **més** característiques i no només on n'hi ha.
 - c) **(0,5 punts)** les de Ribadeo, de Navia, d'Ortigueira, del Ferrol, de Betanzos, de la Corunya, de Camariñas, entre les Rias Altas i, les de Muros i Noia, d'Arousa, de Pontevedra, de Vigo entre les Rias Baixas.

OPCIÓ A [4 punts per l'opció]

Observeu atentament la imatge i responeu a les **QUATRE** qüestions següents.

- 1.
- a) **(0,5 punts)** La fotografia és de la Vall de Boí però només se'ls demana que identifiquin que es tracta d'una vall d'una serralada (alpina) com podrien ser els Pirineus.
 - b) **(0,5 punts)** Les crestes de les muntanyes, amb neu, indiquen que es tracta d'una serralada alpina d'una alçada important. Els prats i el tipus de vall són elements que permeten identificar el lloc així com la presència ben visible del campanar d'una església romànica i la tipologia del poble que apareix a la imatge... Encara que no sigui un examen d'història de l'Art es valorarà que relacionin d'alguna manera les valls pirinenques amb el bressol del romànic.
- 2.
- a) i b) **(0,5 punts per característica)** Poden esmentar tant característiques d'ordre físic com humà, per exemple unes temperatures mitjanes anuals baixes, uns hiverns freds, uns estius frescos i unes precipitacions (d'aigua o de neu) considerables que fan que els rius tinguin un cabal important, i que aquestes condicions climàtiques fan que hi hagi boscos i prats naturals. Pel que fa als trets humans, poden esmentar, per exemple, l'aïllament de les poblacions, el paper dels rius com a vies de comunicació, un poblament concentrat en pobles i no dispers. Es valorarà la capacitat de relació entre diferents trets, per exemple entre la pluviositat i la innivació i el cabal dels rius...

3.

- a) i b) **(0,5 punts per activitat)** La ramaderia bovina generalment, semi-establada, l'explotació dels boscos, una agricultura de muntanya adaptada a les condicions de temperatura i pocs espais plans...també poden esmentar els esports de muntanya tradicionals (alpinisme...), el termalisme (l'indret representat a la imatge és a pocs kilòmetres del balneari de Boí)...

4.

- a) i b) **(0,5 punts per nova activitat)** Es podrien esmentar els esports d'hivern (les estacions d'esquí de la vall de Boí són relativament recents) els esports d'aventura com el barranquisme, el *rafting*..., el turisme rural, el turisme cultural (la ruta del romànic)...

OPCIÓ B [4 punts per l'opció]

Observeu atentament la imatge i responeu a les **QUATRE** qüestions següents.

1.

- a) **(0,5 punts)** És el barri de Salamanca de Madrid, projectat per l'enginyer Carlos María de Castro. En principi es pot donar per bo que esmentessin barris similars de Bilbao, València, Pamplona, Lleó, Màlaga, Palma de Mallorca, Saragossa, Santander, Alacant, La Carolina, Sabadell... però el parc del Retiro, per exemple, és un bon element per a identificar la imatge i les mides indiquen que ocupa una superfície important d'una ciutat gran. **No es pot admetre, en canvi, que diguin que és Barcelona: les cantonades no fan xamfrà, per exemple, i el carrer d'Alcalá no és pot confondre amb la Diagonal!**

- b) **(0,5 punts)** Haurien d'esmentar que es tracta d'un eixample i que presenta una pla ortogonal que és la seva característica més destacada a més dels carrers amples i regulars, en forma de quadrícula.

2.

- a) **(0,5 punts)** Han d'esmentar que es van crear al segle XIX. Es valorarà si aporten alguna precisió cronològica com "a la segona meitat del segle XIX i principis del segle XX".
- b) **(0,5 punts)** Han d'esmentar que es van crear sota l'auspici de la burgesia i a causa del creixement de la població a les ciutats, la congestió dels nuclis històrics i la insalubritat que hi havia.

3.

- a) i b) **(0,5 punts per cada tret)** Poden esmentar que tenen una trama reticular (encara que això sigui redundant amb el que ja haurien explicat a la qüestió 1 b), que va ser ocupat per la burgesia, que va permetre operacions especulatives, que permetien una circulació de vehicles més fàcil en ser els carrers amples i rectes, que eren barris més airejats i, per tant, menys insalubres, que les illes eren àmplies i hi havia patis interiors també amplis, que les plantes baixes es destinaven a comerços i que actualment continuen tenint un paper destacat pel que fa a la residència i al comerç.

4.

a) **(0,5 punts)** L'Eixample de Barcelona (vegeu nota)

b) **(0,5 punts)** Ildefons Cerdà (vegeu nota)

Nota: En principi, en aquesta qüestió no s'hauria d'admetre cap altra resposta atès el que s'ha dit a la qüestió 1 a) sobre les dimensions d'aquest eixample però es pot valorar (amb la meitat de punts, per exemple) que esmentin els de Sant Sebastià (projecte d'Antonio Cortáza), de València (projecte de José Calvo, Joaquín Arrua y Luis Ferreres), de Bilbao (projecte de Severino de Achúcarro, Alzola i Hoffmeyer), de Pamplona (projecte de Serapio Esparza) o d'altres localitats com León, Alcoi, Tarragona, Vitoria... tot i que les dimensions no són comparables.